

STEIGEN KOMMUNE Servicekontoret	
Løpenr.: 3335	Saksbøh. GL
1 8 JUL 2018	
Ar/saksnr. 13413	Dok.nr. 125
Ark.kode L30	
Gradering	
Kopi til:	

Kartverket

STEIGEN KOMMUNE

8283 LEINESFJORD
Norge

Deres ref.:

Vår ref.

Dato:

Sak/dok.: 06/01300-45

17.07.2018

Ark.: 326.12

Klage på skrivemåten Holmåk(-) og Holmåkvatnet/Skarvatnet – vedtak i navnesak 2016/11 i Steigen kommune

Bakgrunn for saka

Som en del av navnesak 2016/11 fastsatte Kartverket skrivemåtene *Holmåk* (primærnavn, gard 54), *Holmåkvatnan* (flere vatn), *Holmåkfjorden* (fjord), *Holmåktinden* (fjell), *Holmåkelva* (bekk) og *Holmåkelva* (bekk) (brev av 6.4.2018 til Steigen kommune). Dette vedtaket blei påklagd 29.5.2018 i brev fra Holmvåg grunneierlag v/Odd Holmvaag. Klagerne grunngir klagen med at Holmvåg er brukt i dagligtalen, og at man ikke kjenner til at noen bruker Holmåk i dagligtalen på minst hundre år.

I tillegg ønsker grunneierlaget at *Fjerdevatnet* og *Øvervatnet* skal erstatte navna *Holmåkvatnet/Skarvatnet*. I Kartverkets vedtak er *Holmåkvatnet* og *Skarvatnet* fastsatt som såkalte sidenavn (det betyr at begge navn er brukt lokalt og derfor skal brukes av det offentlige).

Om vedtaket Holmåk(-)

Vedtaket var i samsvar med tilrådinga gitt 12.2.2018 av Stedsnavntjenesten for Midt-Norge, og § 4, første ledd, første og andre setning i lov om stadnamn lå til grunn for vedtaket: "Dersom ikkje anna er fastsett i denne lova, skal det ved fastsetjing av skrivemåten av stadnamn takast utgangspunkt i den nedervde lokale uttalen. Skrivemåten skal følgje gjeldande rettskrivingsprinsipp for norsk og samisk."

Kilder om uttale og skrivemåte

Uttaleopplysninger

1) Den eldste opplysninga om **den nedarva lokale uttalen** som Kartverket har funnet fram til, er den som finnes i *Norske Gaardnavne. Nordlands Amt (1905)* s. 256:

54. *Holmaak*. Udt. hå`rmaak (lydskriftegnen /r/ representerer lyden tjukk l).

54. Holmaak. Udt. *hålmak*. -- af Holmauka AB 94. Holmog 1610. Holmough 1614. Holmoeh 1661. 1723.

Holmauki m., af holmr m., en Holm, liden O (Indl. S. 56), og auki m., Forøgelse, Tilvæxt. Det sidste Ord findes oftere usm. som Gaardnavn, tildels i Flertalsformen Aukan (Indl. S. 43), og maa ligesom det paa Vestlandet hyppige Aukland betegne nyryddet Land, hvormed en Eiendom er forøget. Som andet Sammensætningsled har man del i Hovnak i Lesje (Bd. IV, 1 S. 26). Her er Navnet vanskeligt at forklare. Udenfor Gaarden ligger en Holme og en anden ganske liden i Sundet indenfor denne. En større Bergknaus, som nu er landfast, skal tidligere have været omtydt ved et smalt Sund, og denne kaldes nok ogsaa endnu Holmen. Jeg tror ikke, at Navnet kan hentyde til, at Landet er blevet forøget med denne Holme, da dette maa være skeet længe, efterat Navnet var dannet. Jeg formoder snarere, at auki har været brugt i samme Betydning som kalven om en mindre O ved Siden af en større, og at Navnet egentlig tilhører en af de mindre Holmer.

(Kopi fra Norske Gaardnavne Nordlands Amt (1905) s. 256.)

2) I Alf Muris stedsnavnsamling fra 1968 er uttalen /håç`måk/ notert:

NORDLAND

Holmåk

54.

125098 Steigen

håçmåk

på

Bakken, hpl.

A. Muri 1968

3) Stadnamnprosjektet Arkiv i Nordland har denne uttaleopplysninga (fra 1980-tallet):

54. *Holmåk* /"hålmåk/ (som informanter er Arne Johansen f. 1917 og Jon Grimstad ført opp).

N:\Prosjekt\Stedsnavn\Stadnamnprosjektet, Arkiv i Nordland\Steigen\STEIGEN.dbf			
Arkiv Endre Søk Slett Hjelp			
Stadnamn MEMO Bilete Lyd			
Prep ☐	Normalform ☐	Gård. ☐	Bruk ☐
på	Holmåk	54	-
Type ☐	Uttale ☐	Fyko ☐	Koo ☐
K111	"hålmåk	1848	A5
Sokn ☐	Kartbladnamn ☐	Kartkode ☐	
Steigen	Nyvoll	EC230-3	
Informant ☐	Merknader ☐	Lokalitet ☐	
AJh	gn *holmauki m	mtrgd	
Litteratur ☐	Ledd ☐		
ÅbSt78:100	holm*/auk*		

N:\Prosjekt\Stedsnavn\Stadnamnprosjektet, Arkiv i Nordland\Steigen\STEIGEN.dbf			
Arkiv Endre Søk Slett Hjelp			
Stadnamn MEMO Bilete Lyd			
Prep ☐	Normalform ☐	Gård. ☐	Bruk ☐
i	Holmåkdalen	54	5/
Type ☐	Uttale ☐	Fyko ☐	Koo ☐
N143	"hålmåkda:l̥n̥	1848	F3G
Sokn ☐	Kartbladnamn ☐	Kartkode ☐	

N:\Prosjekt\Stedsnavn\Stadnamnprosjektet, Arkiv i Nordland\Steigen\STEIGEN.dbf			
Arkiv Endre Søk Slett Hjelp			
Stadnamn MEMO Bilete Lyd			
Prep ☐	Normalform ☐	Gård. ☐	Bruk ☐
i,mæ	Holmåkælva	54	5/
Type ☐	Uttale ☐	Fyko ☐	Koo ☐
N232	"hålmåkæ:l̥va	1848	G2H
Sokn ☐	Kartbladnamn ☐	Kartkode ☐	

N:\Prosjekt\Stedsnavn\Stadnamnprosjektet, Arkiv i Nordland\Steigen\STEIGEN.dbf			
Arkiv Endre Søk Slett Hjelp			
Stadnamn MEMO Bilete Lyd			
Prep ☐	Normalform ☐	Gård. ☐	Bruk ☐
i,på	Holmåkfjorden	50/	0
Type ☐	Uttale ☐	Fyko ☐	Koo ☐
N171	"hålmåkfjo:n̥	1848	G45
Sokn ☐	Kartbladnamn ☐	Kartkode ☐	

Prep ☐	Normalform ☐	Gård. ☐	Bruk ☐
i,mæ	Holmåkvatnan	54	0
Type ☐	Uttale ☐	Fylke ☐	Koo ☐
N221	"hálmåkvatnan	1848	FG4:
Sokn ☐	Kartbladnamn ☐	Kartkode ☐	

(Kopier fra Stadnamnprosjektet Arkiv i Nordland.)

Skrivemåter

1) De eldste **skrivemåtene** går tilbake til middelalderen:

af Holmauka Aslak Bolts jordebok, ca. **1340**

Holmog **1610**, Holmough **1614**

Holmoch **1661, 1723**

2) Matrikkelen **1907**: Holmaak

54	1	Holmaak	Holmaak	Johan Olsen Horseide
	2		Holmaak	Albert Pettersen ...
	3		Holmaak	Kristian Haldorsen .
	4		Slotnesskogen	Johan Hansen .....

(Kopi fra Matrikkelen 1907)

3) Skolebarnsamlingene **1936** (se vedlagte kopier):

Bruk 54/1 Holmåg

Garden vår hev gardsnummer (g.nr.) 54 og bruksnummer (br.nr.) 1
i Skigen herad, Nordland fylke.
Garden heiter: Holmøg Bumerke:
Tilnamnet (t. d. Olagaren er): Skjergård Eigar: Skjolf Grimstad
Brukar: Skjolf Grimstad Værestolen heitas:

Fjellstolen (søtt):

elv). Holmøgelva (elv). Fverrelva (elv) Bokta
(stor bukt i et vann). Holmøgvannene (flere
fjelloann).

Bruk 54/5

Gården vår har gårdsnummer (g.nr.) 54 og bruksnummer (br.nr.) 5
i Steigen herred, Nordland fylke.
Gården heter: Holmvåg Bemerke: _____
Tilnavnet (f. eks. Olsagaren er): Holmvåg Eier: Bertha Holmvåg
Bruker: eieren Værstolen heter: _____

Steigen kommune (Steigen)
Holmågaksla (Jyllrygg)

(Kopier fra Skolebarnsamlingene 1936, arkivert ved Universitetet i Bergen).

4) Matrikkelutkastet **1950**: Holmvåg

Om vedtaka Holmåkvatnet og Skarvatnet

Navnet *Holmåkvatnet* har lenge stått på karta Norge 1: 50 000 2130-4 og på Sjøkart 139. Navnet *Skarvatnet* er foreslått av oppsittere fra Lakså-området, altså fra oppsittere i området som ligger ut mot Nordfolda.

Saksbehandling av klagesaker

I en klagesak gjelder de samme saksbehandlingsreglene som i stedsnavnsaker ellers, dvs. at kommunen skal kunngjøre saka og opplyse om retten til å uttale seg om skrivemåten av navna. Uttalerett i navnesaker om gårdsnavn som er sammenfallende med bruksnavn, har brukseiere der bruksnavnet er sammenfallende med gårdsnavnet. Ellers har offentlige organ som skal bruke navnet i tjenesten, rett til å uttale seg. I tillegg har lokale organisasjoner med et særlig forhold til stedsnavna, uttalerett.

Steigen kommune skal altså kunngjøre at det er reist klagesak og opplyse om retten til å uttale seg i klagesaka. Eventuelle uttalelser som måtte komme inn, skal sendes til Stedsnavntjenesten for norske navn i Nord-Norge, post@sprakradet.no med kopi til Kartverket. Stedsnavntjenesten skal gi ny tilråding til vedtaksorgan, som er Kartverket.

Vanlig frist for kommunen til å behandle stedsnavnsaker, er to måneder. Siden det er ferietid, er det rimelig å beregne noe lenger tid, og Kartverket foreslår tre måneder fra dette brevet er mottatt.

Vennlig hilsen

Finn Ørnes
fylkeskartsjef

Aud-Kirsti Pedersen
stedsnavnansvarlig

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Velegg: Klage fra Holmvåg grunneierlag

Kopi Stedsnavntjenesten for norske navn i Nord-Norge
Odd Peder Holmvaag

Fra: Odd Holmvaag <odd.holmvaag@gmail.com>

Sendt: 29. mai 2018 14:33

Til: Aud Kirsti Pedersen

Kopi: Finn Ørnes; ellamari@online.no; aashild.uhre@sbnnett.no; postmottak@steigen.kommune.no

Emne: Re: 06/01300-37 - Kartverkets vedtak - melding om vedtak i navnesak 2016/11 i Steigen kommune

Hei, og takk for opplysende telefonsamtale i dag.

Grunneierlaget på gnr 54 i Steigen (Holmvåg), ønsker å anke navnebruken i sak 2016/11 i Steigen.

Vi mener at Holmåk som navn på stedet, fjorden, elva og vatnan skal utgå og erstattes med Holmvåg.

I daglig tale er det dette som er benyttet, og så vidt oss bekjent er Holmåk ikke brukt i dagligtale av noen, hverken på stedet eller i kommunen, på minst 100 år.

Vi har vært klar over at Holmåk er benyttet på en del offentlige kart, men vi har nok sett på det som en kuriositet.

Når det gjelder navn på det fjerde av Holmvågvatnan, mener vi at navnet må være Fjerdevatnet med sidenavn Øvervatnet. Vatnet ligger i sin helhet på gnr 54, og det er derfor rimelig at det navn folket her har på vatnet blir gjeldende. I tillegg er det logisk at det fjerde vatnet får samme navnstruktur som de tre andre.

Hva folk fra andre steder har navngitt vatnet mener vi er av underordnet betydning.

Med vennlig hilsen

for Holmvåg grunnerlag

Odd Holmvaag

Telefon 95911044

Mailadr. odd.holmvaag@gmail.com

Sendt fra min iPad

> 28.

